

ДО ІСТОРІЇ ПАРАЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР ТА ДОСЯГНЕНЬ УКРАЇНСЬКИХ СПОРТСМЕНІВ-ПАРАЛІМПІЙЦІВ

Сергєєв В.В., студент IV курс

Непша О.В., асистент

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана

Хмельницького

м. Мелітополь, Україна

Розвиток спорту інвалідів має більш ніж столітню історію. Перші спроби прилучення інвалідів до спорту були початі в ХІХ столітті, коли в 1888 році в Берліні сформувався перший спортивний клуб для глухих [1,2,6].

Під час другої світової війни в Англійському національному реабілітаційному центрі при Сток-Мендівільському госпіталі в м. Ейлсбері в 1944 році Людвіг Гутман першим ввів спортивну програму в комплексне лікування пацієнтів із захворюваннями або травмами спинного мозку. 28 липня 1948 року в Сток-Мендівілі відбулися перші відомі спортивні змагання серед спортсменів госпіталю, в яких брало участь 16 осіб (2 жінки і 14 чоловіків), колишніх військовослужбовців. Через чотири роки в цих іграх взяла участь команда колишніх військових інвалідів з Нідерландів і вони стали міжнародними. Тоді у змаганнях вже брали участь 130 спортсменів. У 1956 році на змагання приїхали спортсмени з 24 країн. Ще через 4 роки Гутман розробив хартію спортсменів, яка зафіксувала основні принципи, на яких в подальшому розвивався спорт інвалідів. А в 1960 році Сток-Мандевільські ігри, в яких дозволили брати участь не тільки колишнім військовим, провели в Римі. У них взяли участь 400 спортсменів на інвалідних візках. Ці змагання вважають першими Паралімпійськими іграми в історії [4] (Рис. 1).

У 1960 році Сток-Мендівільський комітет запропонував один раз в 4 роки проводити Олімпійські ігри для інвалідів з ураженням опорно-рухового апарату у тих же країнах, де проходять Олімпійські ігри здорових людей. Ця ідея була підтримана Міжнародним Олімпійським комітетом і в тому ж році

в Римі відбулися перші Олімпійські ігри інвалідів. У 1964 році Олімпійські ігри інвалідів пройшли в Токіо. І в тому ж році Сток-Мендєвільським комітетом було запропоновано нову назву цих змагань – Паралімпійські ігри.

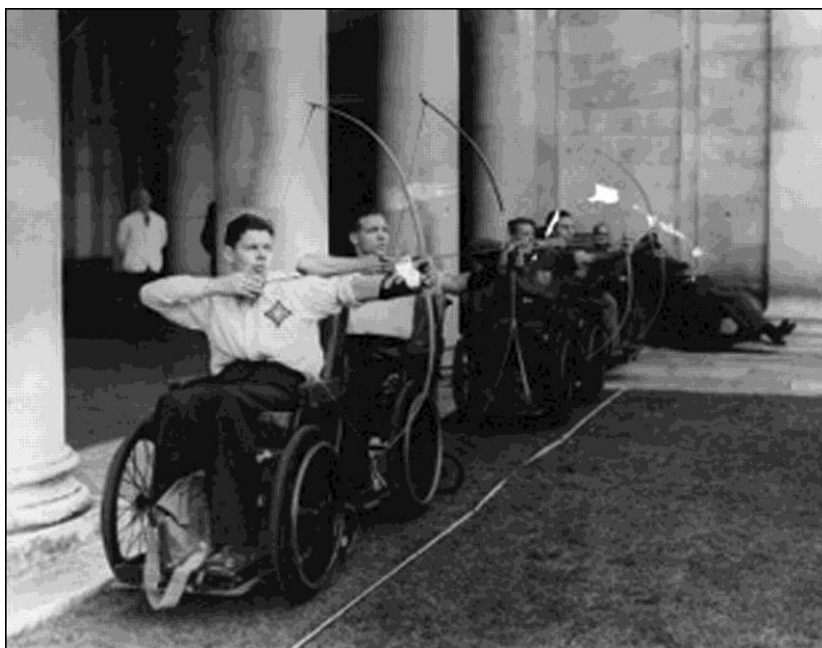

Рис. 1. Перші Сток-Мандєвільські ігри, що пройшли в 1948 році [4].

В 1964 році була створена Міжнародна спортивна організація інвалідів (International Sports Organization for the Disabled, ISOD), до якої приєдналися 16 країн, а в тому ж році змагання паралімпійців пройшли в Токіо і вже в 7 видах спорту. У той рік перед початком Ігор вперше підняли прапор Паралімпіади, зазвучав гімн і з'явилася емблема паралімпійських змагань.

З тих пір розвиток спорту для інвалідів полетів запаморочливими темпами, в 1972 році в Торонто в Паралімпіаді взяло участь більше тисячі інвалідів з 44 країн. Брало участь тільки візочники, а з 1976 року до них приєдналися спортсмени інших груп ушкоджень – інваліди по зору і люди, які перенесли ампутацію кінцівок.

До 1982 році метушні навколо організації ігор та кількості спортсменів і країн стало так багато, що паралімпійський рух став потребувати в спеціальному координаційному органі – так з'явився Міжнародний координаційний комітет Всесвітньої організації спорту інвалідів. Через 10 років, у 1992 році, його правонаступником став Міжнародний Параолімпійський Комітет (МПК), в нього зараз входять 162 країни [3,с.102].

21 вересня 1989 року в Дюссельдорфі ((Німеччина) на першій Генеральній асамблеї міжнародних спортивних організацій інвалідів був заснований Міжнародний паролімпійський комітет. Його головні завдання – організація і проведення Паралімпійських та інших всесвітніх ігор інвалідів, співпраця з МОК, сприяння розвитку спорту інвалідів без дискримінації.

У 1988 році на Іграх в Сеулі спортсмени-інваліди одержали право доступу до спортивних споруд міста-організатора Олімпіади. Саме з цього часу змагання стали проводитися на тих же аренах, на яких змагаються здорові олімпійці, регулярно кожні чотири роки, після проведення Олімпійських ігор. У 2001 році Міжнародний олімпійський комітет і Міжнародний паролімпійський комітет підписали угоду, за якою Паралімпійські ігри повинні проходити в той же рік, в тій же країні і використовувати ті ж об'єкти, що й Олімпійські ігри. Вона офіційно застосовується і при виборі місця проведення олімпійських ігор, починаючи з 2012 року.

Паралімпійські ігри – це досить масове змагання. Так, у 2000 році в Сідней на XI Паралімпійські ігри прибуло 4038 учасників з 125 країн – такої кількості ніколи раніше не було. В Пекіні на XIII Паралімпійських іграх в 2008 році брали участь команд із 147 країн, а на XIV Паралімпійських іграх в Ріо-де-Жанейро в 2016 році кількість спортсменів становила більше 4300 осіб з більше як 160 країн світу.

В 1976 році пройшли перші зимові Паралімпійські ігри в місті Орнсколдсвік, Швеція. Представники 14 держав брали участь у своїх Перших Зимових паролімпійських іграх. Більш ніж 250 учасників змагань боролись за звання чемпіонів в лижних гонках і естафеті [5].

У 1993 році рішенням Президента України був створений відомий на сьогоднішній день Український Центр фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт», який налічує близько 27 регіональних відділень, що забезпечують проведення відповідної державної політики у сфері параолімпійського спорту. Центр розвитку паролімпійського спорту,

починаючи з моменту його створення, активно розвивався і станом на 2016 рік нараховує близько 200 підрозділів та регіональних центрів [5, с.98].

Перший успіх відбувся для спортсменів-інвалідів вже з незалежної України, які ще поки що були в складі об'єднаної збірної СНД, з гучного виступу спортсменів з сидячого волейболу. Це було на ІХ Паралімпійських іграх в Барселоні, Іспанія, в 1992 [5].

Дебют України як самостійної команди відбувся на літніх Паралімпійських іграх відбувся 1996 року в місті Атланті (США). На Х Паралімпійських іграх, наша команда виборола 8 медалей. З них – 1 золота, 4 срібні та 2 бронзові нагороди (44-те загальнокомандне місце).

XXI Паралімпійські ігри проходили в Сіднеї (Австралія). Команда України має в Австралії уже 3 золоті, 20 срібних і 14 бронзових нагород (35-те загальнокомандне місце).

На XII літніх Паралімпійських іграх в Афінах (Греція) в 2004 році українці здобули вже 55 медалей: 24 золотих, 12 срібних та 19 бронзових (6-те загальнокомандне місце).

Команда України яку представляли 126 спортсменів на Паралімпіаді-2008 в Пекіні (Китай) перевершила всі сподівання спортивної світової спільноти. Наші вибороли стійку 4-ту позицію у загальному командному заліку після лідерів Ігор – команд Китаю, Великобританії та США, залишивши позаду, практично, всі держави Європи та світу. Україна мала 74 медалі (24 золотих, 18 срібних та 32 бронзові).

У Лондоні-2012, на XIV Іграх, брали участь 4237 спортсменів з 164 країн світу (147 країн у Пекіні-2008). Нашу команду гідно представляли 150 спортсменів. В результаті наші паралімпійці мали вже 84 медалі (32, 24, 28) і знову 4-те місце.

Найбільш успішним за всі роки незалежності України був виступ наших спортсменів на Паралімпіаді в Ріо-де-Жанейро-2016: Україна увійшла до трійки призерів у загальнокомандному заліку. Збірна має 117 медалей, з яких 41 – золота, 37 – срібних, 39 – бронзових [5].

Дебют України в зимових видах спорту відбувся на VII зимових Паралімпійських іграх 1998 року в Нагано (Японія) і результатом стали 3 золоті, 2 срібні та 4 бронзові медалі. VIII Паралімпійські ігри-2002 у Солт-Лейк-Сіті (США) продовжили прогресуючі зимові традиції України, і національна паралімпійська збірна виборола 12 медалей – 6 срібних та 6 бронзових. Справжнім тріумфом став виступ українських паралімпійців на IX зимових Паралімпійських іграх-2006 в Турині (Італія), де наша зимова команда зайняла третє місце у світі за кількістю золотих нагород і друге – за загальною кількістю медалей. Сенсаційно високий результат української збірної – 25 медалей: 7 золотих, 9 срібних та 9 бронзових. На X зимових Паралімпійських іграх в Ванкувері (Канада) команда України виборола 19 медалей, з яких 5 золотих, 8 срібних та 6 бронзових. В 2014 році в Сочі (Росія) наші паралімпійці зайняли 4-те місце з 25 медалями, з них 5 золотих, 9 срібних та 11 бронзових [5].

Література

1. Абдуллаєв А.К. Олімпійський та професійний спорт/А.К. Абдуллаєв, В.С. Ушаков, І.В. Ребар. – Мелітополь: ФОП Силаєва О.В, 2017. – 76 с.
2. Бріскін Ю.А. Організаційні основи Паралімпійського спорту: навчальний посібник. – Львів: «Кобзар», 2004. – 180 с.
3. Карпюк Р. П. Історичні аспекти розвитку параолімпійського спорту / Р. П. Карпюк; Луцький інститут розвитку людини Університету «Україна»; за ред. В. І. Мудріка. – К. : Педагогічна думка, 2013. – 192 с.
4. Народження Паралімпіади: Як один медик змінив життя тисяч людей [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: ua.112.ua/statji/paralimpiada-maizhe-70-rokiv-peremohy-duk.
5. Національний комітет спорту інвалідів України. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.paralympic.org.ua.
6. Петров Д.О. Паралімпійський спорт: історія, проблеми, методики/Д.О. Петров//Студентська спортивна наука – 2016. Збірник наукових праць II Всеукраїнської студентської науково-практичної

конференції 16 травня 2016 р., Житомирський державний університеті ім. І. Франка. –Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. – С.93-101.